

Párisról hetre

Páris. — A „Pariser Zeitung” főszerkesztőjét, Georg Bernhard professzort, a Poliakoff elleni perben 200 frank pénzbírságra és 10.000 frank kártérítés megfizetésére kötelezték. A per tárgya az volt, hogy Georg Bernhard az a zsidó szociálistáknak Poliakoffot, hogy párisi nemzeti szocialista körrel oly irányban tárgyal, hogy az emigránsok bátorhangú lapját a német kormány kezére juttassa.

Stockholm. — A svéd parlament, a Rikstag, elfogadta a végleges választási törvényt, amely rövidesen életbe lép. Ennek értelmében állatok választása csak előzetes kikötéssel lehetséges. Származásuk vizsgálata engedélyezett továbbra is.

Jeruzsálem. — Az 6-évesen az 55 éves Jassse krigea kereskedőt üzlete ajtajában egy arab lelőtte. Állapota komoly, krigea egyike a palesztinai legrégebb szezaf családoknak. — Az éneki Kfar Chassidim-nél Haifa közelében, zsidó segédirőköket megáladott egy arab banda. — A „Elesin” arab újság szerint, a rendőrség alaposs tanulmányozás tárgyává teszi a rendőrszolgálat és legények politikai beállítottságát, és kutyák, hogy nem-e állanak egyes titkos szektáknak öszeköttetésben. — Ness-Ziona marancsosiban 130 fiatal fát öszetértek és másik nagyszemélyiségi fát Iwe Chajil utletvényeivel Tulkarem mellett semmisítették meg. — A Zsidó Nemzeti Akciónak és a Cionista Aktions-komiténak elnöke, M. M. Ussichkin, az összes koloniákat meglátogatja, hogy a zsidó lakosságot a kettősztatás ellen megszerveze. A Chedera melletti Neve Chaimban résztvevő Ussichkint egy róla elnevezett utca felszentelésén is Ussichkint mindenki a legnagyobb lelkesedéssel üdvözölték a városok és falvak népei. — Beth József kolonizálást innépélyesen megkötötték a hékt a zsidó lakosok és a szomszédos heidun törzsek vezetői között. Nemrégiben itt egy heidun egy zsidó segédirőköre agyvérít, mert az arab behatolt a kolóniára és több lövést adott le. A hékt megkötötte megvugtatolag hatott a környék zsidó lakosságára.

Prága. — Junius 20-án elfogadták végleges szövegét annak az alapszabálytervezetnek, amelyet a zsidó hitközség országos szervezete megalkott. A gyűlés résztvevői Eduard Benes dr. elnöknek táviratot küldtek, amelyben hódolatuknak adták kifejezést a humanizmus bajnokaként világszeret tisztelet Benes elnöknek.

Wien. Dr. Jakob Ehrlich, aki a zsidóságot már hazugságosb hírűtő képviselte Wien városának tanácsában, aki kitűnő cionista, újra képviselő lett a városi tanácsban a bécsi zsidóságnak. A bécsi hitközségben a harcok még mindig nem múltak el, mert az unionisták állandóan új hírdetnek a cionisták ellen. Lappukban támadják a vezetőséget és mindenféle vádakkal illetik őket.

Jeruzsálem. — A városi tanács 4000 font értékben közmunkákat adott ki, amelyből 92 százalék az arab vállalkozók és a temeradoz elvező kis öszület kapták a zsidók. Ezt annak dacára merészelik, hogy a közterhek 90 százalékát a Szent városban a zsidók adják öszse. A legfurcsább az, hogy a 8 százaléknvi zsidó vállalkozók kötelezték arra, hogy legalább 70 százalékban arab munkásokat foglalkoztassanak, holott az arab vállalkozókak erre nem kötelezték.

Istanbul. — A jeruzsálemi török konzul közli, hogy a legutóbbi hónapokban Törökország 2800 nemesített narancs és grape-fruít faeseméjét importált a petah-tikvái falkólából.

Páris. — A Pen-Klub június 21-29 között Csemichovszky, Chimovitz, S. Schneur és Anna Pinkerfeld asszony képviselték.

Bethlehem. — A keresztényvallású arabok, az Henni kolostorokban és templomokban rendszeresen imádt mondának Mussolinét, aki megszabadítja az arab népet a brit imperializmustól.

Hódmezővásárhely. — Legutóbbi kaszáskezes tüntetések után hangyjüket a zsidóság memorandumot nyújtott át a magyar Alföld éne városában, amelyben a tüntetők és rendezárook érelyes megrendszabályozását követelik. A zsidó hitközség különben a szegedi ügyészségnek is jelentést tett. A zsidóság szolgálatára jellemzően írják az (többi) lapok, hogy a város ezer főtől zsidóságából 180-an vettek részt a világháborúban az első frontvonalon és 9 tiszt és 21 katonára esett el.

Amsterdam. — Az Aguda világszervezet 25 éves jubileuma alkalmából Amsterdamban, Hagában és Rotterdamban gyűléseket rendeztek. Az amsterdami innepi üles diszszónoka dr. J. Carlebach hamburgi főrabbi volt, aki az agudisták és mizrachisták együttműködésének fontosságát hangsúlyozta.

Bártfa Fürdő
Bardejov-Kupele Csehszlovákia
A legolcsóbb gyógy- és nyaralóhely
Vasas vizek, mórfürdők, modern inhalatórium, vizgyógyintézet, melegvizű strandfürdő, sportok, szórakozások stb.
Olcsó nyaraló és gyógypauzárák
Teljes napi pensio már 25 ck. kapható.
Szigorú orv. kóser!
Bierman vendéglő
Külön konyha, kivátrna diétás ellátás. 66% vasuti kedvezmény. Prospektust küld a fürdőigazgatóság.

x **Nagyobb városban működő ügyvéd** olyan magához illő 25-30 éves urnót keres feleségnek, akinek legalább 500.000 Lei hozamánya van. Bővebbet Mireu házasságközvetítő iroda Cluj, Maresal Foch 25.

— **Egy zsidó emigránsó tragédiája. — Prága. —** Négy évvel ezelőtt Németországból emigrált az 56 éves Horovitz nevű baromfikereskedő, akinek most a hatóságok nehézség okoztak iparüzésében s ezáltal nyomorba jutott. Felesége buskomorságba esett ugyannarra, hogy egy borotvával átvágta nyakát. Férfje reménytelen állapotban talált rá. Horovitzné négy gyermek anyja, akik közül kettő kiskorú. Felgyógyulásához nincs remény.

— **Londonban befőtötták a fascista felvonulósok.** — London. — Sir Samuel Hoare június hó 21-én közölte az alsóházal, hogy a British Union of Fascist Kérvényt adott be, hogy július 4-én a londoni East Endben demonstrációt tarthasson. A belügyminiszter kijelentette, hogy a legközelebbi hat hétkben megtijti a fascisták felvonulását, mert félt, hogy olyan öszetűtközésekre kerülhet sor, amilyen 1956-ban volt.

— **A „Habima” a párisi világkiállításán.** — Páris. — A világkiállítás főkomáromzója szerződést kötött a „Habima”-val, amelynek értelmében a kiállítás tartalma alatt előadásokat fog tartani. A „Troadero”-án lesznek ezek az előadások október 16-tól 31-ig. A program szerint előadják: a „Dybuk”-ot, Calderon „Dávid koronája”-t, Gutzkov „Uriel Acosta”-ját és Leiwik „Golem”-jét. Ezel kapcsolatosan a Habima nagyobb francia vidéki városokat is meglátogat.

— **A Vatikán indexre tett egy fajiságról szóló könyvet.** — Vatikánváros. — Cogi olasz szerzőnek a fajteóriáról írt könyvét indexre tette. A könyv olasz és francia nyelven jelent meg. A könyvről azt írják, hogy öszefüggésben áll a fajteóriákkal, amelynek alapfogadlatát Rosenberg adta meg és amely egyáltalán nem egyeztethető öszse a keresztény dogmával.

x **HOSEGBEN ORÁSI, HÁSIIT TESTÉL A VÁLDT DIANA SÖSBORSZESZ.**

Comunlata Izr. Ort. Autonoma din Cluj
BÉRLETI HIRDETÉNY
Pályázatot hírdetünk hitközségünknek Cluj, str. Dubalarilor 4 sz. a. levő „Cristal” rituális, gőz- és kádfürdő helyére. Ajánlatok beadhatók f. é. július hó 15-ig a hitközség titkári hivatalában, str. Dubalarilor 1 sz. alatt. A részletes bérleti feltételek megtekinthetők ugyanott a hivatalos órák alatt.
Cluj, 1937. június hó 20-án.
Löfler, titkár. Weiss Gyula elnök.

Budapesti e utazók ügyelmébe!
Orv. kóser pensio Budapest központjában, Andrassy-ut 43. szám. Modern kényelemmel berendezett orv. tiszta szobák, folyóvizek. Kivátrna diétás konyha. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos.
Friedman Józsefné
Kármel-pansio (Andrassy-ut 43)
Telefon: 12.89.67
vagy Oradeán: örv. STRASSER IGNATZNE
Strada Nicolae Iorga 17. szám alatt.

HUMOR

HOROGKERESZTES ZSIDOTEMETÉSEN
Egyik városkában nagy zsidótemetés volt. A publikum között meglepetés egy, akinek egy nagy horogkeresztes jelvény díszelt a zomblyukájában. Egyik hitorsos mellett somfordált és megkérdezte tőle:
— Uraságot úgyebár boldogan nézi, hogy egy zsidót temelnek?
— Oly nem, szólt a horogkeresztes, — én sokkal boldogabb vagyok, ha szaz keresztényt temetnek, mint egy zsidót.
— Hogy-hogy?
— Temetkezési vállalkozó vagyok.

AMIKOR NINCS IDŐ...
Egy szegény zsidó érkezett egyszer egy községbe és betért az első zsidó házba, ahol szállást kért.

— **Nálam már lakik palaki.** — mondta a házi-gazda — és itt a községen már csak egy hely van, ahol szállást kaphatnál, de oda nem mchetsz be, mert harapós kutyák vannak.
— **Nem félek én a kutyáktól.** — mondta a szegény zsidó, — mert van nekem egy imádságom és ha én azt emondom, a kutyák nem bánanak.
Ezzel neki is indul a másik zsidóháznak, de néhány perc múlva már visszajött. Kujája lépet, keze, lába, arca csunyán öszekarmolva.
— **Na mi az, nem használt az imádság?**
— **Dehogyan is nem használt!** — jajtágotl a szegény zsidó, — az imádság használt volna, de azok a bírdós kutyák nem hagyták időt, hogy elmondjam.

NEM IS OLYAN ÖRÜLT
Az örültek házában az ápolatkat dolgoztatni is szokták. Egyik látogatóknak ép bemulának egy csoportot, amint kis falcskákban féglát hordának.
A látogatóknak feltűnik, hogy egy zsidónézősi ápol a falcskát a feleközel felfele tologatja.
— **Hogy hordják magát?**
— **Kraft a nezem.**
— **Hát mondja, Kraft ur, miért tologatja magát a falcskát felfordítva?**
— **Azért kérem, mert örült lennék, ha a falcskát rendszeren tolnám.**
— **Mért lenne mert örült?**
— **Azért, mert ezek akkor féglát tennének bele.**

PRIMA HITELEZŐK
A könyvelő beviszi a fizetéseiképleten adósnak a hitelezők listáját. Az nezi, nezi és közben folyton azt mondja:
— **Mit nézi úgy, mondja végre a könyvelő, legyen nyugodt, mind prima.**

MINDKETTŐNEK IGAZA VAN
Egyik nagyobb ardeali városban nagy prédikáció tört a rabbi a fehér asztalnál.
— **Kedves hívém, mondja — a talmud szerint három dolog épült fel a világ. Az első a fóra. Ez rendszer is van. De kérdem: mit épült fel az város? Hiszen ti nem tartjátok be a fóra tanításait.**
Egy percre ellállagott és aztán így szólt:
— **A második dolog, amin a világ felépült, az az istenfélelem. Ez is rendszer van. De kérdem: mit épült fel az város? Hiszen itt csupa istentől elrugaszkodott lélek él.**
Mély lélegzetet vett, aztán így folytatta:
— **A harmadik dolog, amin a világ felépült, az az igazság. Nos, ebben a városban van egy chassid hitközség és egy ortodox hitközség. A chassidok azt mondják, hogy az ortodoxok palástalának, az ortodoxok azt mondják, hogy a chassidokok palástalának. Itt látjátok, ezen az igazságon épült fel az város.**

NEM AKARJA
Egyik vallástalan kis hitközségben egy zsidó és a rabbi vitakozta meének az után. A biblia egyes fejezeit vitálgatják és így érnek el a korabelihez.
— **A zsidó bekiált a korszakrosnak, hogy hozzon neki egy pohár bort. A korszakros kifőzta a pohár bort és a zsidó, mielőtt meginná, keresztet vet.**
— **Hát ez mi, — kérdi ánuiba a rabbi — te a térdre térdre kövölj belém és aztán mielőtt bort iszol, keresztet vetsz?**
— **Igen, rabbi. — mondja a zsidó — nem akarom, hogy azt gondolja valaki, hogy egy zsidó iszákos.**

TIPOGRAFIA SONNENFELD ORADEA.

NEPÜNK

Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor

ZSIDÓ HETILAP

Felelés szerkesztő: Leitner Zoltán

Az angol hadügyminiszter továbbra is megtartja

templomelőjárói tisztségét

Hore Belisha, az új angol hadügyminiszter kinevezéséről még mindig sokat írnak az angol zsidó lapok. Minden lap hangsúlyozza, hogy az angol toleranciának és jogegyenlőségnek monumentális bizonyítéka Hore Belisha kinevezése. A Jemish Weekly többek között ezt írja: Ugyanakkor, amikor Németországban még kizárólag sem lehet zsidó, addig az angol birodalom hadseregének élére zsidó férfiú állítatot és reá bizták Anglia védelmére. Hore Belisha a Spanish and Portuguese Great Synagogue hitközség tagja és ez a hitközség még 1928-ban megválasztotta templom-előjáróba a hadügyminiszter. Ezt az állást szorgalmasan be is töltötte és a Bourd of Deputies-ben, amely az angol zsidóság legfőbb közös ügyeinek szerve, számos ízben fel is szólalt. Legutóbb 1929-ben beszélt itt, amikor a palesztinai pogromok voltak.

Most lejár Hore Belisha hadügyminiszter templomelőjárói és országos zsidó bizottsági tisztségét mandátuma. A hadügyminiszter közölte a spanyol-portugál hitközség vezetőségével, hogy a templomelőjárói tisztségét továbbra is szívesen elfogadja. Ennek értelmében a nemrégiben tartott ülésen újra megválasztották templomelőjáróba és a Board of Deputies tagjává Leslie Hore Belisha ezredes, az angol birodalom hadügyminiszterét.

70 százalék chasszid?

Egy ardeali zsidó lap írja a Közponeti Iroda ülésepele kapcsolatban: „Ismerjük el nyilat, az ardeali vallásos zsidó népréteg 70%-át a chasszidok képeiketik, míg a kieszőfelben levő askenáz típus, ha nem is magában, de utódtában sajnos, nagyrésztben elmerül a különböző izmusok pezsgésében tengeren fel.”

E beállítás ellen a leghatározottabban tiltakozunk és tagadjuk, igazunk tudatában, mintha szűkebb pátriánkban a chasszid elem 70%-ot reprezentálna. Epen ellenkezőleg. Legfeljebb 30% chasszid van, de olyan hangosok, elyan követelőzők, olyan erőszakosak, mintha valóban többségben volnának. Tiltakozunk a leghatározottabban az oradeai, clujai, aradi, timișoarei, tărugu-mureși, brașovai, dévai, alba-iulii és a többi hitközségnek sok üzenemvi zsidósága nevében, hogy a carei — sáhet elonlon lenv legfeljebb 25.000 fónyi chasszid zsidósága az ardeali kétszáz ezer fónyi zsidóságot igaztalanul majoritálja. Es tiltakozunk az ellen, hogy egy askenáz beállítottágu zsidó ország eladja magát fikciókért, hogy ezzel a deflitzmus magától hinse el a chasszid terrornak ellenállni akaró derék, miúpel és értékes elemek képező askenáz zsidóság körében. Rössz szolgálatot tesz az igazságnak ez a lap és mindazok, akik irányítják, ha engedék, hogy ez a helytelen felfogás terjedjen el a zsidóság körében, ami csak ártalmára lehet az ortodox

összettségnek országsszerte. Meglátránk, ha két Iroda lenne, egy askenáz és egy chasszid, hogy hol a 70 és hol a 30%. Mi azt állítjuk igazunk tudatában, hogy a chasszid részben volna a jelentős kisebbség.

Amikor a francia kereskedelmi miniszter hódol a zsidó géniusz előtt...

Megnyilt nemrégiben Párisban, a világi-állítás keretében a márványból készült zsidó pavillon, melynek címe: Israel en Palestine. A megnyitáson Paul Bastid kereskedelmi miniszter jelent meg. A zsidóság nevében Ascher, a pavillon építőbizottságának elnöke beszélt. Utána Godard szenátor, volt miniszter tartott beszédet, aki többek között ezt mondotta:
— **Palesztina a világ egyik legrészegényebb pontja, ha ott nyugtalanság támad, beleremeg az egész emberi társadalom. Udozólóm és csodálom azt, amit Izrael Palesztinában tett. Szabadságot és békét kérünk a zsidóságnak!**
Ezután Labbé kormánybiztos beszélt, majd Chaim Weizman, aki mellátta Palesztina új születésének nagy eredményeit. Ezután lépett

Történelmi idők...

Önálló kormány, hadsereggel és szuverénitással alakul meg az új zsidó állam

A közeli napokban nyilvánosságra került a királyi bizottság jelentése, amelyet a jelenlegi angol kormány is magáévá tett. Lázasan folyrak Palesztinában a szükséges előmunkálatok, fordítják héber és arab nyelvre a 400 oldal terjedelmű jelentést és az angolok csapatösszevonásokat is eszközölnek, nehégy a publikáció az arabokat nyugtalanságra készítse.

Kétezer év óta alig fordult elő a zsidó nép történelmében hasonló korszakos esemény. Kétezer év után újra önálló államiséget kap a zsidó nép, ősi földjén, Palesztinában. Széddületes gyors tempó az, amit negyven év alatt megtett a cionizmus. Alig egy emberöltővel ezelőt csak naiv fantasztikák álma volt, ami most történelmi valóság lesz. Palesztinai héber lapok már közlik — bizszivárgott hírek alapján — az új állam határait. Az egyiptomi határtól a libanoni határig fog nyulni az új állam. Magába foglalja az Emekei, a Hule területet, Felső és Alsó Gelleát, Karmel, Benne lesz a Holttenger vidéke. Kicsi ország lesz, de — a mienk.

Önálló kormány, önálló zsidó hadsereg és teljes népi szuverénitás. A zsidóknak vállalni kell — s mily boldogan vállalkoznak — hogy rövid időn belül az ország bizonyos területén 100-150.000 bevándorlót telepítsenek le, hogy többségbe legyenek szerit az ott-éle bedunalcolak szemben.

Jeruzsálem nemzetközi város lesz, angol ellenőrzés alatt, Nazaret a zsidó állam marad, de garanciák lesznek a keresztény

Bastid miniszter az emelvényre és a kormány nevében a következőket mondotta:

— **Egy nagyon öreg nép, amelyet meggyengített a sok üldözés, ime megmutatja, hogy még él és továbbra is élni akar, ahol öszszeontottak a földi királyságok, de ahol a szellem királysága változatlanul megmarad. Sokan láttuk Tel-Avivot, a zsidó egyetemet, a kolóniákat és Franciaország is ördeklődéssel figyeli a zsidóság alkotó munkáját Palesztinában. Franciaország hódolatát fejezem ki a zsidóság szellemének nagysága és géniusza előtt, amelynek lényege: élni és alkotni. Akkor, amikor sokan a zsidóság palesztinai tepékenységét csak muló kalandnak tartják, akkor itt Párisban Önök megmutatják, hogy élnék és élni akarnak. Az Önök kormányának, áttetsző ügyletejével, az Önök kolonizátinak festményeit a falakon és a grafikonok megmutatják, hogy Önök felszárítják a mocsarakat, öszszesza akarják parátszolni őseik földjét. Itt van Palesztina, mint a rend, a harmonia és aktívitás országa.**

A miniszter után a francia rabbiak köldöttei beszétek, majd az Alliance megbízottja és végül a párisi hitközség képviselői. Így beszélnek rólunk nyugateurópai emberek, hatóságos cáfolatokat a sok rágalmozásra, amellyel bennünket állandóan elhalmoznak a gyűlölet és sötéttség lovagjai...

A zsidó állam fővárosa Haifa lesz. A kikötő város mellett levő Emeke Zebulonban angol katonai bázis lesz. Haifában lesznek a zsidó központi intézmények és a zsidó miniszteriumok, amelyek közül feltétlenül meg kell eke a bevándorlási és kolonizációs, a munkaügyi, közlekedésügyi, belügyi, pénzügyi és külügyminiszteriumok. Lesz azonkívül kézbiztonsági miniszterium is. A kormány feje egyuttal az állam legfelsőbb méltósága is lesz.

A zsidó állam bevándorlási politikáját természetesen jog képviselni. Levelözör a világ küllépböző chacharsra telepein levő ifjuságot telepítik ki. Ezután sor kerül a szakmunkások, majd a tőkésék bevándorlására. A bevándorlás ellenérzése teljesen a zsidó kormány kezében lesz.

Három kikötője lesz a zsidó államnak: Haifa, Jéfa és Gáza. Tel-Aviv lesz a zsidó állam kereskedelmi és ipari, Haifa közgaz. galási centruma és fővárosa. A zsidó állam tagja lesz a Népszövetségnek. Az angolok két millió font kölcsönt is nyújtanak az új államnak, amely minden valóságos szreit 1940 január 1-én alakul meg innépélyesen.

A korszakos jelentőségű eseményről legközelebb részletesen írunk.

Tek. Fabian Bela orsz. képv.
Hungaria

Bucurestiben levő palotájának szomszédságában levő sirkertben

Erzsébet görög királynő ápolja rég elhunyt zsidók sirjait...

A Sevastopol utcán levő 220 éves temető érdekes történelmi emlékei. — Bolyongás Bucurestii szabadlári zsidó muzeumban.

— A „Népünk” eredeti riportja. —

Bucuresti, július hó. — Ha Bucurestiben járunk-kelünk, Vacarestiben látjuk a gettót és a belvárosban, a tíz-tizenöt emeletes blokkházak tövében pedig a lüktető mai eleven nagyvárosi életet élvezzük. De bennünket, az időskorúakat, a múlt érdekelt. A múlt pedig legpregnansabban a temetőben nyilvánul meg. Nem melankólia és nem életuntagság ez, ami bennünket a temetők felé visz, hiszen az a legideálisabb foglalkozás, mert ott semmiféle napi „profitt” nem látszik, ott nem élő személyek dicséretéről lehet szó, akik obnulusok adhatnak, mert a temetőkben még a *duszagdag iparbáróknak az egykor tekintélyes hitközségi elnököknek is édes-mindegy, hogy mit írunk róluk — és mennyi.*

A régi történelmi Bucurestiben, a nagy román fővárosnak multja nagyon érdekes és mélyen visszanyúl a történelmi időkbe. Ezt láthatjuk, ha a temetőt járjuk. Most egy újabb érdekes temetőt mutatok be olvasóinknak.

1715—1863.

Talán furcsa, ha azt mondom, hogy a temetőknek is van „életük”. Születnek, előbb egy sírral, azután szaporodnak, mint egy nagy család, végül megöregsznek, eljön az utolsó halott is, bezárulnak a kapuk és műemlék lesz, vagy az idők folyamán kisajátítják.

Itt van a Calea Victorie végén a Sevastopol-ucca, amelyről a temetőt is elnevezték. Ez a sevastopoli temető. Semmi más köze nincs Sevastopolhoz. Csak az ucca neve. Valamikor periféria volt, a XVIII. század elején, amikor az első halott „megszületett” ebben a temetőben. Most gyönyörű paloták ékelődnek köréje. Egyik oldalon nagyszériű villák bérpalotái, másik oldalon egy zsidó iskola. Háttal a temetőt pedig egy királyi kastély.

ERZSÉBET GÖRÖG KIRÁLYNÉ PALOTÁJA.

A temető mögött áll egy csendes, előkelő, nagyszabású palota. Erzsébet görög királynő lakik benne, — ha Bucurestiben tartózkodik. Felkerestem a zsidó iskola igazgatóját és kértem, engedjen át a lezárt temetőben, mert bejutni csak az iskolán keresztül lehet. Átmentem az iskola udvarán és egy kapun keresztül bejutottam a temetőbe.

A temető nem komor, inkább egy jól ápolat nagyon befásított árnyas ligetnek látszik, ahol a síremlékek mint műemlékek kezeltek. Nagyon sok sírkövek, mint ahogy az a spanyol temetőkben szokásos, (akkor még csak egy temetője volt a román fővárosnak) vannak téglafalak, amelyekbe mint emléktáblák vannak beépítve a márványok és azok a felirások. Nagyon sok az elhanyagolt sírkő, de annak igen jól ápolat virágos sírok is.

Feltűnik egy korláttal ellátott lépcsőret, amely egy magaslatra vezet, a temető háttal álló királyi palota felé. Kísérem elmondja, hogy ezen a lépcsőn át gyakran látogat le a görög királynő a temetőbe, amely részben önzelenül is nagyon tetszik neki, de, amit mondják, szeretné meg is venni, hogy kertjét megnagyobbítsa, de a hitközség semmi pénzért nem adja, mert műemlékké nyilvánította.

Erzsébet királynő szokott maga is ott tölteni az árnyas fák alatt és néha-néha egyes sírokon virágokat is ültetgetni. Holott a temető kimondott zsidó jellege abból is kilátszik, hogy minden felirat héber, egyetlen szó nincs más nyelven, mint héberül. Sem román, sem más feliratot nem lehet látni.

AZ ELSŐ HALOTT — AZ UTOLSÓ HALOTT

1715-öt mutat az év, amely a legrégebbi sírkövön látszik. Mordchaj nevű cseh-mester Jehuda nevű fia nyugszik itt. S közben évenként sok-sok halottat földeltek itt el, amíg eljuttak az 1863-ik esztendőhöz, amikor utójára temetkeztek a sevastopoli utcán levő nagy és régi zsidó temetőbe.

KI VOLT AZ UTOLSÓ HALOTT?

Dr Julius Barasch, aki 1863-ban fiatalon: 47 éves korában halt meg. Az akkori Bucuresti egyik legtekintélyesebb vezérférja volt. A hitközség elnöke és nagyszériű mecénás, aki nagy alapítványokat létesített. Ő volt a reformerek vezére, aki modernizálta a hitközségi életet. Ő volt az „aufklärerök” vezére, akik ragaszkodtak a templomi orgonához is. Elnöksége alatt épült a Korall templom is, s akkor nagy harcokat vívott Malhim-mal, a nagy és vallásos rabbi-val, akinek életével külön és részletesen fogunk foglalkozni. Barasch és Malhim rabbi között nagy harc dult, amelynek vége az volt, hogy Malhim-ot eltávolították Bucurestiből. Cuza fejedelem az intervenciókra kiadta a kitartó végzetést és esendőfedezet mellett kísérlette a mozgár határon levő Giurgiuba.

MIT MOND A LEGENDA?

Azt beszélik az egykori krónikák, hogy Malhim nagy szívifájdalommal ment arról a helyről, ahol az igazi zsidó hitet terjesztette. De mennie kellett a fővárosról 75 kilométernyire levő dunai kikötőbe, Giurgiuba, ahova péntekén a szombat beállta előtt érkezett. Gyalog ment, kiszolgáltatta a kiserők brutálisásának. A legenda szerint mielőtt Bucurestiből elhagyta volna, ebben a sevastopoli temetőben pihent meg és átkot szőtt mindazokra, akik ellene voltak és akiknek utban volt erősen modernizáló akaratuknak.

Alig telt el néhány hónap és Barasch meghalt. Arra a helyre temették, ahol Malhim megpihent, mielőtt örökre eltávozott volna. De többi ellenfeleit is elérte a végzet, mert — valószínűleg önmeghasonlásuk folytán — valamennyien elborult elmével évtizedekig lézengtek a főváros utcáin.

Ebben az évben halt meg Menachem Pape rabbi is, aki a széfárd spanyol zsidó hitközség kiváló főbírája volt s ekörül már korábbi riportok során megemlékeztem.

A temetőt azért is sokan látogatják még most is, mert a Péle Joee szerzőjének fia is ott nyugszik. A sírt én is láttam és szomorúan állapítottam meg, hogy sírköve már nincsen, vagy nem is állították, vagy elkallódott. Örökig bolyongtam a sírok között. Bevallom, inkább egy nagyon érdekes szabadlári muzeumban éreztem magam, mint egy temetőben. Csak a prágai „Altneuschul” melletti „temető muzeum”-ban, rabbi Lów sírja mellett lehet még érezni ehhez hasonló hangulatot. El lehet hinni, hogy Erzsébet királynő szívesen sétálgat az árnyas fák alatt, mert furcsa és érdekes hangulat fogja el az embert. „Park” ez, ahol sírkövek adják meg a megfelelő koloritot. Régi kövek, különböző formájúak, vannak kis szekrényformájúak is. Egy tömegsír is van a temetőben, egy kő fedli, amelyen elmosódottan csak ennyi áll: itt nyugszanak azok, akik meghaltak a Kiddelus hasám-ért...

Igaz van a zsidó tradíciókban, amikor Bész chachajimnak nevezi a temetőt. „Az élet házána”. Mert minden érzészetén, minden síron és multon keresztül — az Élet győzedelmeskedik. Ezért Élet háza a temető, a Bucurestii sevastopoli-uti temető, amely „született” 1715-ben és „meghalt” 1863-ban... W. S.

Igaz van a zsidó tradíciókban, amikor Bész chachajimnak nevezi a temetőt. „Az élet házána”. Mert minden érzészetén, minden síron és multon keresztül — az Élet győzedelmeskedik. Ezért Élet háza a temető, a Bucurestii sevastopoli-uti temető, amely „született” 1715-ben és „meghalt” 1863-ban... W. S.

Hamar fárad?
Fájnak a lábai?
Vegyén „Resculap”
talp betétet

Választások a XX. cionista kongresszusra

Amerikában 110.000 szavazó adta le szavazatát a kongresszus delegátusok megválasztásánál. Általános cionisták kaptak 21 mandátumot, munkáspárt 32 mandátumot, a Mizrahi 18 mandátumot, a Hadassa nőszervezet 10 mandátumot és a zsidó állampárt egyet.

Palesztinában kilenc listát nyújtottak be. A munkáspárt élén Ben Gurion, Shertok, Elieser Kaplan és Berl Katznelson. A Mizrahi jelöltjei Ray Fishman, Ray Meir Berlin, rabbi Seev Gold. A zsidó állampártot Meir Grossman vezeti, az általános cionisták B. csoportját Ussicokin. Ötödik lista: a jemeniták, hatodik az általános cionisták A csoport Grünbaummal és Brodetskyvel, hetedik az adeni zsidók, nyolcadik Schocken által vezetett „Kidma” és kilencedik a Poale Mizrahi.

Az általános cionisták dr J. Schwartzbart vezetésével ötlet tartották Krokóban, amelyen elhatározták, hogy a B. csoport július 31-én összejövetelt tart Zürichben.

Csehszlovákia 12 mandátummal rendelkezik. A választások június 30-án zajlottak le. Öt párt küzdött a mandátumokért. Az általános cionisták dr J. Raffelsen és dr Angelo Goldstein képviselő vezetésével, a munkáspárt vezetői dr A. Heller és dr Chaim Kugel, a Mizrahit M. Goldstein vezeti, végül dr Margulies Emil vezetésével a „Nemet mondok pártja” címen, akik Palesztina kettőszázas ellen dolgoznak. A választási bizottság július 11-én közölte a végeredményt.

Használjon csakis
DISYOL
fogpasztát, amely tisztítja és fehériti a fogakat!
Erősíti a foghúst!

Szomorú impressziók

Más kongresszusokról színes újságírói impressziókról lehet beszélni. Emlékedni bangulatokról, amikor egy-egy felemelő pillanat önkre emlékeztet a lezáró beszéd után. Minél többször jönek össze a mi ortodox vezetők, annál kiabrándítóbban hatnak a nagyközönségre. Hogy tekintsen fel a rabbiakra az egyszerű tanulatlan zsidó, amikor azt látja, hogy amikor összejönnek, akkor nem a nagy és égető problémák vannak szövegben, nem a nagy közönség érdekeiért kapnak hajba, hanem azon, hogy ki legyen a listán a 16-ik, vagy 33-ik helyen. Ezen mulik a zsidóság jövője most, amikor úgy marcolognak bennünket minden vonalon? Most amikor állandó peszeleben van az ortodoxia lété és autonómiaja? Most, amikor azon kellene vitakozni éjjel-nappal, hogy miképpen lehetne megmenteni a zsidóságnak az elkallódó ifjúságot. Most, amikor egzisztenciák ezrei hullanak el a nagy harcban, amelyet a gyűlölet szit ellenünk. És akkor lennünk-gálnak szónokok, akik a pádiumpom vannak. Ah-

ha nézzük a kutyák marakodását, azt látjuk, hogy néha oly dühelel mennek egymásnak, hogy végül csak a veredést nézik és addig marcangolják egymást, míg sokszor nem marad egyikből sem. A világot sem vesszük észre, a hasonlatot, de nagyon szomorú és elszomorító mindaz, amit ott tapasztalunk. Kérdezzük, hogy nem-e lehetne méltóságteljesebb lefolyást biztosítani? Kérdezzük, hogy ugyanabban az épületben ugyanakkor üléselő bíróipari munkások (akiknek házában foly le a tanácskozás) miért tudtak oly méltóságteljesen tanácskozni? Holott ott nem főbbabik, világi korifeusok üléseltek, hanem egyszerű proletárok, de akik ugyúlászik, több érzékkel bírnak a rend és fegyelm iránt. Minél többször jönek össze a mi ortodox vezetők, annál kiabrándítóbban hatnak a nagyközönségre. Hogy tekintsen fel a rabbiakra az egyszerű tanulatlan zsidó, amikor azt látja, hogy amikor összejönnek, akkor nem a nagy és égető problémák vannak szövegben, nem a nagy közönség érdekeiért kapnak hajba, hanem azon, hogy ki legyen a listán a 16-ik, vagy 33-ik helyen. Ezen mulik a zsidóság jövője most, amikor úgy marcolognak bennünket minden vonalon? Most amikor állandó peszeleben van az ortodoxia lété és autonómiaja? Most, amikor azon kellene vitakozni éjjel-nappal, hogy miképpen lehetne megmenteni a zsidóságnak az elkallódó ifjúságot. Most, amikor egzisztenciák ezrei hullanak el a nagy harcban, amelyet a gyűlölet szit ellenünk. És akkor lennünk-gálnak szónokok, akik a pádiumpom vannak. Ah-

kor nem engedik egymást szóhoz jutni. Akkor minden van, csak nem méltóságteljes, hozzánk méltó tanácskozás.

Annál méltóságteljesebb az askenáz világi delegátusoknak a viselkedése, akik mindent a kétkezűvel, hogy a kongresszuson komoly problémák is lefolygylatszanak. Amíg a főbbabik elmulasztanak és ami az ő legfőbb kötelességük volna, a szombati irákészírszernek az iskolákban való rendszeres bemeneteli törekvése ellen, dr Klein Miksa szólni fel gorúcesen, megadva az utat, amelyet az irodának ebben az ügyben követnie kell. Egy másik világi delegátus, a sibüri dr Mátás Lázár, az ortodoxia égető problémáinak orroslását sürgeti, akkor amidőn a szervezeti szabályok kétségességét, az országos vásároknak a zsidó ünnepnapokról való eltolását, a zsidó iparosok és kereskedők tulzot megadóztatását, a hitközségi tisztviselők, azok övezései és árny nyugalidijűjét, a tanítói utánpótlást, iparos iskolák létesítését, továbbá az ardeali zsidóság, más igen fontos és fájdalmas sebeit szakítja fel.

Joszonis Lipót, a sígheti hitközség elnöke pedig a kulsszak mögött próbálkozik a két care-i hitközség és a többi chassid frontok között kezes sikerrel békét közzélneteni.

De talán a kongruán és főleg a személyes élű vitákon kijűl az ott jelenlévő rabbiak tulnyomó részét nem érdekli semmi.

Szomorú és kiabrándító impressziók egy kongresszusról.

Mindehcemük
Rheumás
fájdalmaknál, köszvény, idegzsába és hasonló megbetegedéseknél a Togal-tabletták biztosan és gyorsan hatnak. Ha orvosok ezrei ajánlják és szer, On is bizalommal használhatja. Meglepően kedvező eredmények olyan esetekben is, mikor semmiféle más szer nem használható. Egy kísérlet meg fogja győzni! Kapható gyógyszertárakban és drogériákban 42, 14 és 3 tabletás csomagolásban.

AZ ÁTOK!

A biblikus korban az átok a nomád élet elő zsidóság pusztái életére volt szabva. A talmudi időkötöl egészen a középkor végéig a következő három fokozatban szerepel az átok:

1. Nidduj, kiközösítés,
2. Santa, súlyosabb átok,
3. Chérem, a legnagyobb átok.

Ezekhez a harmadik századba a nezifa (megdorgálás) enyhébb faja járult. Maga az átok általában büntetés volt és rendszerint azok ellen alkalmazták, akik Izrael aletörvényei ellen vétettek, de használták a közérkölség védelmére, a tekinélgyrombolók ellen is, sőt gyakran szellemi küzdelmek során is éltek vele és nem egy eset fordult elő, amelyben kioldó mestereket ért az átok sulya.

A talmudi korban az első, akít átok ért, Akubja ben Mehallél volt.

Azért mondták ki ellene átkot, mert a Szinhedron döntése ellen négy rituális kérdésben protestált és kisebbségi véleményét jelentette be. A tekinélgyrombolók mindenesetre eléggé kíméletlen alkalmazása volt ez, mely ilyen módon fojtotta el az ellenellenényt. Akubja ellen a nidduj-t alkalmazták s az átok még halálával sem ért véget, mert a sírját is megkövezték.

Ebben a régműlt eljárásban keresendő annak a homályos kovásoknak az eredete is, hogy a halottak sírjaira kovácsokat tesznek a látogatók s ez min, egy az elkövetelt bünök földi igazságszolgáltatását szimbolizálja.

Ezzer ben Hirkánost törvénygyarardási vitán során sujtották átokkal. Mikor az ítéletet közölték vele, megszagatta ruháit, gyűszűt öltött, mintha halálhírt közölték volna vele.

Ö ellene Rabban Gamaliel szigora mondtotta ki az átkot, aki neki sógora volt. A nép azonban a kiátkozott mellé állott, továbbra is tisztelettel övezte őt s a városban, amelyben lakott, az ő rituális döntését követtek. A Bar Kochba-fele lázadás után, amely ugyis megrázkította a népet, az átokmondást megtiltották.

Milyen volt a ceremóniaja a talmudi idők kiátkozásának? Előzőleg a hét három napján, hétfőn, csütörtökön és a következő hétfőn a ténylegöt felhírták a zsinagógában a megterésre. Ha ez nem használt, akkor — ez volt a nidduj formája — egy szinhedroni tag kihirdette: „Te átokkal vagy sujtva!” Ulána megjutják a sófárt.

A Chéremnek a kimondása már külön szertartás során ment végbe, ugyanaz az átok alól való feloldozás is. Mert az átok alól feloldásnak is volt helye, bár sozak nézete szerint egészen feloldozni az átok alól sohasem lehet senkét. (A „Santla” szó „pusztulás”, örök halál jelent.) A chéremmel sujtottak otthon kellett tartózkodnia (a nidduj-jal sujtott csak családjaával érintkezhetett), haját nem nyírhatta, szuszarállában kellett járnia, nem volt szabad tanítania. A jeruzslemi templomban külön bejárat volt a kiátkozottak részére. A kiátkozottak a koporsójjára kötött tettek. Majmonidesz azonban elfélté a kiátkozás szokását, amelyről azt mondtotta, hogy „nem váltik a zsidóság dicséretére”.

Az átokmondás mégis különösen a középkorban igen elterjedt: mennél rosszabb sorsa volt a zsidóságnak, annál gyakoribbá vált. A zsidóság átkot üldözének szertartásait. Főleg az európai

gettóknak az élmessások, a belső szekták alakulása idején és amikor a filozófia kikezdte a zsidóság ősi épületét, Talán különösen hangzik, hogy volt olyan chérem is, melyből az erkölcsi életre átadás fakadt.

Igy Rabbi Gerson ben Jehudának a XI. században Wormsban kimondott átka azok ellen, akik a többnépesség követtek. Rabbinéu Tam száz önnel később örökösödési és nálisti jogi esetek szankciónak használta az átkot. Igen sok átkot mondtak ki a Majmonidesz halálát követő vallási harcokban. A spanyol és északafrikai hitközségek kiátkozták egymást, sőt

Majmonidesz sirjától lekaparták a nevét és helyébe azt írták: „Itt nyugszik Majmuni, az átkozott erének”.

Egész jogrendszere alakult ki a hitközség átok jogának, melyet 1224 körül Rabbi Jehuda, a jámbor kodifikált. Ezek szerint a hitközség átokjoga kétezer öt területre terjed ki. Szombaton nem volt szabad az átkot kimondani. A kiátkozottal nem volt szabad együtt utazni, levelezni: ha beteg volt, nem volt szabad érte imádkozni, sírját a többiekétől nyolc öngyre kellett megadni. A kiátkozott jó üldözés módszereit így tanulják el a zsidók a középkorban és alkalmazták egymás ellen.

Még nagyobb bírászást ért meg az átokmondás az ujkorban, különösen a spanyol zsidók között. Mikor keleten már ugszólnán díjátját multa, akkor a nyugaton másodirágzásnak örendett az átok. A leghíresebb kiátkozási eset az, amely Uriel Acosta portói ügyvédet érte, aki a lélek halhatatlanságát tanadta. Az átok öngyilkosságba kergette őt, aki előneker került átok alá nállásellenességé miatt. Később ama bizonyos Baruch Espinoza ne-

resszusról. Így nézünk mi ki egymás között? Akkor kétségbeesés kell mondjuk az ortodox egység jövőjét. Ez esetben talán jobb volna, hogy vagy egy mindezekben felülemelkedő egységes gazdasági és politikai hitközség szervezetet teremtenének, amelyeknek terve öök óta kísért, de nem megy előbbre, vagy pedig alakuljon egy chassid és egy eskenáz Iroda, mert másképpen a szakadék s oele együtt a csilul hasem folyton csak egyre jobban mélyül. Fajdalmas, hogy nem látunk egy hidat, amelyen a szakadék szélén állók egymás felé közeledhetnek. Szomorú és kiábrándító egy ilyen Irodai gyűlés és fáj a szívünk, hogy ezt és így kell írjunk erről az eseményről...

Henry Bergson
kikeresztelkedése

Mult év július 3-iki számunkban, párisi munkatársunk tollából nagy riport jelent meg Henry Bergsonról, akit a „legnagyobb élő filozófus”-nak tituláltak, amit ma sem vonunk kétségbe. Ma sem, holott — Bergson kikeresztelkedett. 73 éves koráig jó volt a zsidóság, most katolizált, egy keresztény pap-barátja rábeszélésére. Az bizonyos, hogy ebben a korban már nem elég cselekvőképes az ember és befolyásolható és ugylátszik, hogy ezen orvosi megállapítás alól meg az olyan nagy szellem sem mentesül, mint Bergson.

Egy évvel ezelőtt írott riportunkban megírtuk, hogy miképpen emlékszik vissza lengyel-zsidó öseire a nagy filozófus. Nagyjából beszélt, akit Samuel Zbitkovernek reveztek és híres volt nagy vagyonáról. Meg arról is, hogy a XVIII század végén, amikor Szwero generalis hadai pusztították végig Lengyelhon, miképpen mentette meg ezer zsidó életét reb Samuel, a filozófus dedapja. Három arany rubelt fizetett minden házába bevitt zsidóért és így mentett meg ezer zsidó életét.

Igy emlékezett vissza annak idején a „Népünk” Bergsonról, akit „megbolondult” és ami egy filozófushoz legkevésbé méltó, megtagadja őseit, bár neki kell tudni legjobban, hogy Reb Samuel Zbitkover ded-

va, 1632-ben született amszterdami gyémántészo ellen mondat ki 3416 Ab hó 6-án spanyol nyelvben átkot, mely szerint úgy átkozták meg őt, miként Józua Jerichot és Elisa az ifjakat.
Az átok szövege szerint az átokmondók azt kívánták, hogy Spinozának ne bocsásson meg az Ur. Ő is kénytelen volt az átok elöl Hugába menni, ahol gyémántészozó műhelyt nyitott és 1677-ben halt meg.
Sabataj Covi, a hamis messiás fellépése előtt zedeq kölcsönök átkozódások egész sorozatát idézte fel. Őt magát Jeruzsálemben átkozták ki, ugyan-csak átok alá vették azokat a híres rabbikat is, akiket sabbatizmusat nádoltak, közöttük Elben-schulzöt, a híres hamburgi rabbót.
A chassideusokat a olnai gaon sújtotta átok-kal.

A XIX. század kiátkozásai közül nevezetes esetek a következők: Naclman Krochmal író, akit Lembergen azért itétek átokra, mert a karaiták-kal érintkezett.
A költők közül Jizchok Erter lembergi költő és Ludvig August Frankl: „Az utolsó jőpap” című költemény írója kerültek átok alá. Frankl Jeruzsá-lemben gyermekárvaházat alapított s az átok szö-vege úgy is emlékezik meg róla: „Az aljas sem-mirekelő, aki iskolát alapított.”
A felülösült fejedelmek sorban állási foglal-tak a kiátkozás ellen. Így II. József császár 1783 május 20-án 30 dukát pénzbüntetéssel sújtotta az átokmondó rabbikat, Napoleon 1807 február 17-én tiltotta meg az átokkal való ítékezést. Az átok-nondás azonban egész napjainkig nem szűnt meg és még ma is használják olyan helyeken, ahol a kultura alapony fokán maradtak meg a zsidóság nagy tömegei.

unokájának nem llenék elhagyni a zsidó-ságát 78 éves korában. — Illetőleg, már amennyire Bergsonnak sikerülhet ez a de-zeretálás, akinek minden egyes sora, amit le-irt, azzal a zsidó eszprít-vel telített, amelyet csak a lengyel gettók mélyében kicsiszolt agyu ösök unokája tudott produkálni.

És ami a legérdekesebb! Néhány nappal ezelőtt Henry Bergson, a Francia Akadémia Nobel-díjas tagja még a következőket írta: „Szükségtelen hangoztatnom, hogy elitélem az antiszemizmust. Először azért, mert zsi-dó vagyok és mindig annak vallottam ma-gam. De azért is, mert ez az elmélet még an-nál is durvább, mint amennyire barbár, a fajnak teljesen önkényes és felületes toriá-ján épül fel, mely nem tudja megérteni az árnyalatokat olyan kérdésekben, melyben legfontosabb, hogy különböztetni és árnya-latekat megítélni tudjunk. Nem tagadom, hogy vannak a zsidóknál alkati jegeztesse-gek, amelyeket öket elkülönítik. De vajjon ho-mogén tömeget alkotnak-e ezek a jelleg-zességek, amint ezt ellenfeleink hirdetik? Mint zsidó, ennek épen ellenkezőjéről győ-ződtem meg. Van zsidó materializmus, de van idealizmus is, van forradalmi messinizmus, de van konzervatív spiritualizmus is. A ke-reszténység a zsidóságból illelt ki. Az anti-szemizmus vagy az előítéletek tömege, vagy hamis módszer, legtöbbször pedig az

Az oradeai nyugati szertartású hitközség elismerő levele lapunkról — főszerkesztőnk jubileuma alkalmából

„Azt hittük, hogy lapunk főszerkesztője-nek 30-ik születésnapja háziünnepsége lesz a „Népünk”-nek, amelyről illik megemlékez-nünk. De talán nem is hoztuk volna nyilvános-ságra, ha tudjuk előre, hogy a gratulációknak és elismeréseknek olyan tömeges és spontán megnyilatkozása lesz a következmény. Viszont közönyösség és nealgitás lett volna, ha elhall-gatjuk azokat a fellélenül megüstelző esime-rő sorokat, amelyeket eddig kaptunk és még mindig jönnek.
Különösen jól esik az az elismerés, amely-et az oradeai nyugati szertartású izr. hitközség elnöksége juttatott el hozzánk. Szébb és érté-kesebb elismerést valóban nem kívánhatunk magunknak, sem lapunk, sem főszerkesztőnk, részére, mert hiszen nem voltunk soha hajbó-kolók, személyi kultuszt űzők. Közéletes mun-kánknak, a zsidóságért folytatott bátor har-cunknak egyik lezsebb elismerő dokumentu-ma az alábbi levél:

Comunitatea Izr. de rit Occidental in Oradea Nagyságos
Wasserstrom Sándor urnak, a Népünk főszerkesztőjének Oradea
Örömmel kérünk részt abból az általá-nos ünneplésből, amelyben közirői munká-ságát 30 éves születésnapja alkalmából mēl-tatják. Kívánunk Önnek további sikereket és munkájához egészséget és munkakedvet. Elismeréssel regisztráljuk, hogy b. lapjában hitközségünk ügyeit kellő objektivitással és érdeklődéssel karolta fel s reméljük, hogy a zsidóság általános problémái mellett a hit-élet ügyeivel is mindenkor szeretettel és az

ügyhöz méltó lelkesedéssel fog foglalkozni b. lapjában.
Nagyrabecsülésünk kifejezése mellett vagyunk a nyug. szertartású izr. hitközség nevében kiváló tisztelettel: Dr Konrád Béla elnök, dr Faragó Victor titkár sk.
Ezzel egyidejűleg említjük meg, hogy az Országos Zsidó Párt oradeai tagozata a napok-ban ülést tartott dr Fischer Tiadar orsz. el-nök, v. kamarai képviselő elnökletével, ame-lyen dr Váradi Odón, a párt társelnöke meleg-hangu beszédben köszöntötte Wasserstrom Sándort és egyidejűleg rendkívül meleghangu átiratot is adott át, amelyben a párt helyi ta-gozatának teljes elismerését fejezi ki és kö-szönélt a párt és a zsidóság érdekében kifeje-tett munkásságáért. A párt megüstelző sorait dr Klein Ernő elnök és dr Váradi Odón társ-elnök írták alá.
A Zsidó Pártón kívül a nemzeti zsidó szer-vezetek, mint a Mizrahi és más társ-szerveze-tek küldtek elismerő sorokat és üdvözléseket, amelyet helyszüke miatt nem közölhetünk.
Még sok magánlevél érkezett, többek kö-zött lelkes jesivabocherek hébernyelvű lelkes köszöntői, külföldi előfizetők meleg elismerő sorai, egy világhírű elhunyt főrabbi özegejé-nek hullálkodó sorai, amiért nagyon küldjük neki lapunkat és a sok-sok irást, amely egész le-munkát betölténé, ha minden egyest közülük leközölnénk.
De legyen ezuttal ez elég.

Buziás gyógyfürdő (Román Naufcim)
Természetes, píratan szénsavas, radioaktív sós, vassas forrásokkal. Biztos gyógyhatás és vérkeringési zavaroknál, szervi elhízásos érlelmészeseés, vesebet, vörzsgénység, izomszú-r-hélyagyhurt és kimerültség idegesség ellen.
A vértozódos zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbehajok (Tabes) eseteiben a legiobb eredménnyel.
Modern napfényes szabad uszoda. A CFR. vonalain utazási kedvezmény. Állandó katonazene.
Pausáldrak az „Europa” utazási irodák ulján.
Füledőtény május 15-től október 1-ig.
Prospektust, felvilágosítást szívesen küld: Muschong Buziás Gyógyfürdő R.-T.
Füledőtéggazgatóság, Buziás, Banat.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea, Strada Iosif Vulcan 4

Telefon: 440

Előfizetési árak:

Belföldön: Hitközségeknak és vállalatoknak	500 le
Magánosoknak egészve	300 „
„ félve	160 „
„ negyedve	85 „
Külföldön: Csehszlovákiában	120-80, 45, 25 ck.
Jugoszláviában	180, 95, 50 dinár
Magyarországon	25-15 pengő
A többi államokban	10-5 dollár

Naptár 5697

„Népünk” cikkeinek utnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Péntek: Av 1, július 9. Ros-Chodes.

Szombat: Av 2, július 10. 2: פ'ר'ר

Heti szidra: מ'ו'ח'מ'ס'ע

Heti halhora: 'ח ב'ר' ח' מ'ש'מ'ז'

Szombat kezdete: üzlet bezárás 8.14

gyertyagyújtás 8.22

Istenüszlelet kezdete 8.34

Szombat befejezése 9.34

Tallózás a magyar ugaron

Nagy a zsidógyűlölet aratása a magyar földön. Sajnos, nincsen még vége az „aratás”-nak, mert a kaszás-keresztesek úgy élők, hogy addig nem lesz nekik bő aratásuk, amíg az „ösi ugaron” egy zsidó is élni merészél. Ez a magyar ugar nem terem áldást és még ke-vésbé babért, inkább könnyet és jajt. S hogy ez a gyűlölködő hang mennyire uralkodik mindenfelé, álljon itt az, amit tallóztunk a magyar antiszemitizmus lapok hasábjain.

BÉKÉSCSABAN MEGJELENIK EGY „OKOL” CIMU LAP, AMELY A KÖVETKEZŐKET IRJA:

„Első ellenségtünk a zsidóság. Ez a nemzetek feletti összekapaszokodó, minden fajti és nemzeti romlás előidéző, rohasztó eszra ter-vezti a dühöt ellenünk. Ez a felétős minden-ért, amit ma nyomornak nevezünk. Országunkat szétjelosztotta, népünk társadalmi osztá-lyait egymásnak usztotta, ellenállóképessé-günköt jelszavakkal megsemmisítette. Osztott, hogy uralkodjék”.

MIT IR A NYILÁSKERESZTESEK HIVATALOS LAPJA?

„A kenyérprobléma Kisujszálláson — he-Iyi viszonylatban — igen érdekes fordulathoz érkezett. Az történt ugyanis, hogy Gelérffyné hadirokkant özvegye, akinek négy gyermeke van, megélhetésük szerény biztosítására tra-fikot kérelmezett. Még pedig nem új trafikjogot kért, hanem azt szorgalmazta, hogy Singer István kisujszállási füzserkereskedő trafik-jogát írják át az ő nevére. Most nem tudjuk, hogy uton van-e, vagy utbon van-e az igazság”.
Igy ir a lap, holott már volt trafikrevizió is Magyarországon. A bankokat eloszták, az üzletekre rámege a hangya, a trafikjog elvételét is „szorgalmazzák”, ugylátszik, ez is szor-galmi-jog lett Magyarországon. Vajjon mit érez Singer kisujszállási füzseres?

MIT IR A NEMZET SZAVA?

A „Nemzet Szava” szintén „felháborított” okiratót közül. A pécelli lövészeskapott felvett egy zsidót is tagjai sorába és fizetett vele 4 pengő tagdíjat. Meskó lapja ez a lap, amely-nek nincsen „sava-borsa”, hogy egy zsidó nem lehet tagja egy lövészeskapotnak. Mi nem tart-

juk nagy bajnak, ha a zsidók nem lesznek Nimródok, de elvben jól teszik a zsidók, ha nem hagyják magukat schonnán sem kiszorít-tani.

MIT BESZÉL EGY EGYETEMI TANÁR?

A „Virradat” című lap írja, hogy Ruan-faloi Kiss Isteón dr egyetemi tanár, a Front-harcos Szövetség alelnöke beszédet tartott, amelyben többek között azt mondotta: „Rá-mutatok azokra a küzdelmekre, amelyeket a mult század országgyűlésein a köpetek sokszor látnoki előrelátással megjáraltak a zsidóság ve-szedelmes beözönlésével és moló vagyonosodá-sával szemben”.

Igy beszél egy magyar egyetemi tanár. Nem hivatásunk, hogy rámutassunk a magyar parlament multszázadbeli működésére, de tud-juk, hogy ott voltak igen tekintélyes állam-ferfiak, akik évtizedekig hirdették a liberális polgári egyenjogúsítást és nem a gyűlölet megvetői voltak, hanem a békés megértésé.

EGY IPARMUVÉSZNO VÉDEKEZÉSE

Egy Ferenczi Jolán nevű hölgy, a követke-ző nyilatkozatot adta ki egyik jobboldali lap-ban: „Nem felet meg a valóságban az, hogy zsidó származású vagyok, valamint, hogy ma-tyójelmezzel egyensúlyozom külsőmet és lep-lezem beszédmodoromat. Ág. ev. vallású va-gyok és felmenő ági rokonaim is ilyen vallá-suak voltak.” Nyilatkozata további részében is mosakszik a zsidóság vádja ellen, ami jellemzi nem csupán Ferenczi Jolánt, hanem a „mag-yar ugart” is.

MIT IR A NEMZETI UJSÁG A NÉ-MET KATOLICIZMUSRÓL?

„Es ha a katolicizmusnak el kell hagynia majd a német birodalmat, ahogy Frické és sajtójuk hirdeti, utolsó érzése a vértanúság ér-zése lesz. Azé a fájdalom, hogy idegen és ha-misfényű csillagok hazugsága miatt kell meg-fesülnie a horogkeresztnek”.

Négy évvel ezelőtt a zsidó sajtó irt elé-gikus hangon a zsidóság szomorú németországi jövőjéről, most a katolikusokról ir ilyenképen a magyar keresztény sajtó. Majd néhány sorral lejjebb: „A katolicizmus nem szívesen tá-vozik Németországból. Fáj neki a meghurco-lás, amely testén keresztül az igazságot éri. Sajnálja a német államcsizmet mely ma el-veszti a kereszténységet és néhány hónap vagy esztendő után megörtén megkiszérlí Canossát jární.”

Vannak még magyar jobboldali lapok, amelyek így írnak, de nagyrészük átitatódott a horogkereszt eszmével és nem ériik, hogyha igr halad tovább, akkor nemskára a magyar katolikusok feje felett is összecsapnak a hul-lámok...

Borsecen megnyílt a Hoffmann-léle 14 év óta fennálló szigoruan orth. kóser ven-dégló, ahol minden évben több orth. rabbi étkezik, kiténő konyhával, mérsékelt árak-kal várja kedves régi és új vendégeit.

Eljegyzés. Lázár Sándor Ceas, elje-gyezze Lázár Etuskát, Somcuta-Mare. M. k. é. h.

Ünhibáján kívül elvált, középtermelű 36 éves üzlethezetoje vagyok egy nagyobb áruháznak, havi 6000.— lei fizetéssel. Állá-som biztos. Megfelelő házastársat keresek. Bővebbet Mirea házasságközvetítő iroda, Cluj, Strada Maresal Foch 25.

— Kiknek kezében van a magyar föld-birtok? — Budapest. — Dr Zentay Dező magyar statisztikus a napokban megjelent könyve, amelynek címe „Beszélő számok”, leközi a magyar nagybirtokosok számát. Eb-ből a kimutatásból kitűnik, hogy 62 hitbizo-mányi nagybirtokos 822.162 hold felett ren-delkezik, akik között természetesen egyet-len zsidó sincsen. De van még ezenkívül 100 történelmi név, akik nagybirtokos fölött rendelkeznek és összesen 7 zsidó család van, akiknek birtokában 62.000 hold föld van.

— Szájürege fertőtlenítésére használjon DIANA sósborzeszt.

— Megbukott a holland antiszemita mozgalom. A holland választások egyuttal az antiszemita mozgalom teljes bukását is jelentik. Mussert antiszemita vezér hallatlan véresszáju zsidóellenes mozgalmat folytatott az agitáció során. Az eredmény az volt, hogy ő és párta teljesen megsemmisült és Mussert kénytelen volt visszavonulni a holland köz-életől. Az új parlamentben őt zsidót választottak be. Ezek dr Voss, az amsterdami zsi-dó hitközség elnöke, a híres ügyvéd, Cohen Mór, az amsterdami zsidó hitközség alelnö-ke, Jong Alida, a szabók szakszervezetének titkárnője, szociáldemokrata, dr Gelderen középiskolai tanár és Stockvis Emánuel, is-mert iró és újságíró.

— Clujban ha jól akar étkezni, úgy ke-resse fel az ardeali zsidóság közkedvelt ta-lálkozóhelyét, a Mátyás éttermet, Calea Keg. Ferdinand 49.

— A Pen klub zsidó írói a antiszemiti-zmus ellen. — Páris. — A napokban ülésezett a nemzetközi Pen Klub 15-ik kongresszusa, amelyen számos jiddis és héber író is meg-íelen. A jiddis írók csoportja: I. Steinberg, Leo König, Nachman Meisel, Daniel Tscharny és M. Schalit, valamint a héber írók. Csernichovszkyyal és Schneur-ral az élen, rezolúciót terjesztettek a kongresszus elé, amelyben kériik kimondani határozatilag, hogy zsidóellenes megnyilatkozások ellen a Pen-klub harcot folytasson.

— Málnásfürdön Sperber főrabbi fel-ügyelete alatt álló ort. kóser vendéglóm ve-zetését átadtam Moskovits Alter sakternek. Elsőrendű szobák és koszt kapható. Teljes pansio 200, 250, 300 lei személyenként. Goldstein Arthur.

— Mint 13 éves tanuló borzasztó sokat szenvedtem fejmeghülésben. Meglepő gyor-san segített a Togal. Sikeresen gyógyította édesatyám rheumatikus lájdalmaint is. A To-gal-tabletta nálunk nélkülözhetetlenné vált.

Gondoljon egészségére!
Lássa el magát **SENLASLO** (Szf. László)
fertőtlenítő toalettiszappannal Üdit — Fehérít — Fertőtlenít!
DENTALON fogpasztával

Minél többet gyűléseznek, annál bomlasztóbban hat...

Bolrányos jelenetek között zajlott le a kultuszminiszter által elrendelt újabb orth. Központi Iroda-i választói kongresszus

A satumarei és deji főrabbi hívének harca az Iroda hegemoniájáért. — Az askenázi zsidóság teljes kiszorítása az Iroda választmányából. — Egyetlen nagy hitközség rabbiját sem vették be a vezetőségbe. — Apró hitközségek rabbijainak terrorja.

— A „Népünk” eredeti tudósítása. —

Cluj, július hó. — Lapunk legutóbbi számban megemlékeztünk arról, hogy az ardeali orth. Központi Iroda június 29-én és 30-án összeült, hogy a kultuszminiszteri rendelkezések eleget téve, megtartsa választási kongresszusát. Késztelen, hogy a jelenlegi ülés jóval alatta maradjon a decemberi ülés imponzási mértetének. A hitközségi, vallásügyi rabbi delegátusok száma mindössze 180-at tett ki. De ezek nagyrésze is lázolótlal magától az üléstől, mivel az ott lefolyó események elkedvetlenítették és elűzték őket a gyűlés színhelyéről. De nem csupán a delegátusok nem érdeklődtek, hanem a nagyközönség sem, amely már unja és kifáradt az Iroda körüli viharok szemlélésében.

Annál viharosabb és nemkevesebb személyeskedő volt az ülés egyes etapje-jának lefolyása, Ideges atmoszférát teremtett már az a körülmény is, hogy a nagy hitközségek főrabbjait: a timisoarai, aradi, baia-mare-i, cluj-i és más hitközségek főrabbjait meg sem jeleníték. De az Irodát domniáló satumarei chassidokat rendkívül konsternálta az a körülmény is, hogy a verifikáló bizottság, a kultuszminisztérium intenciói szerint a két carei hitközség közül az orth. hitközség delegátusát igazoltatta le, míg az ujonnan megalakult és a satumarei főrabbi által favorizált spangol hitközség főrabbját és annak világi delegátusát nem fogadták el az igazolóbizottság. Az ilyenformán történt igazolás ellen azaz érveltek a chassid delegátusok, hogy a leigazolt hitközség és főrabbija iszap alatt áll, míg a spangol hitközség az, amelyiket az Iroda verifikáló bizottságának el kellett volna ismerni.

A DELEGÁTUSOK LEIGAZOLÁSA.

Az ülés kezdén délután három órákor nyitotta meg Wézel Albert főrabbi-elnök aki részletesen foglalkozik azokkal az okokkal, amelyek szükségessé tették a választói kongresszus újbóli összehívását.

Az Iroda elnöksége mindent elkövetett, hogy a decemberi választást jóváhagyassa. — Sajnos — azonban ez nem sikerült. A megjelent rabbi és világi delegátusok üdvözlése után kéri a kongresszust hogy térjenek a napirend pontjaira és a verifikáló bizottság munkájával egyidejűleg választák meg az új választmányt kandidáló bizottságot, amely azután javaslatot tesz, az új választmány összeállítására.

A verifikáló bizottság tagjai: Szuk Mikály (Sighet), Weisz Gyula (Cluj), Rosenberg Herman (Oradea), Drummer Sámuel (Satumare), Csengeri Henrik (Simleu), Ordentlich Ferenc (Dej), Ullman Miklós (Oradea), Steinbach Juda (Sighet) és Grosz Salmon (Turda), akik Szofer Manó tárgumuresi főrabbi elnökelete alatt visszavonultak és a decemberben leigazolt mandátumot kívül még 14 mandátumot fogadtak el leigazoltan.

HIARC A JELÖLŐ BIZOTTSÁG KÖRÜL

Két lista volt forgalomban, amelyet éles harc előzött meg, mivel két rabbi-part, a satumarei és deji főrabbi hivoi állottak egymással szemben, hogy mindegyik a legfontosabb bizottságon keresztül hegemoniát szerezzenek az Iroda irányítása feléül. Az erők eleinte egyelőnként látszóttak, mivel a deji rabbi a saploncai, wisnehitzi, sighet-i és az askenázi rabbi hívei is támogatni látszóttak. Ezek azonban nem számoltak azzal, hogy a satumarei főrabbi chassid frakciója teljes számmal voaul fel úgy az apró hitközségekből jött rabbi karával, mint világi delegátusaival: ezzel szemben a deji főrabbi pártjának lelkes táborából, a decemberi választások delegátusainak túlnyomó része nem jelent meg a kongresszuson. Az eredmény ennek nyomán meg is látszott, mivel 110 szavazattal a satumarei lista győzött a deji főrabbi listájával szemben. Annyi kétségtelen, hogy a két tábor ma már majdnem egyetlen erővel rendelkezik ország-részi viszonylatban és csak idő és taktika kérdése, hogy melyik pártjon az ardeali chassidikus zsidóság domináns ereje.

A jelölő bizottság tagjai a következők lettek: Rabbi delegátusok: a simleui, halmeui, tárgumuresi, tasnadi, secueni, bistrítai, sighisoarai, beceleani, radnai, aradi főrabbi.

Világi delegátusok: Weisz Gyula (Cluj), Ordentlich Ferenc (Dej), Ullman Miklós (Oradea), Schönbrunn Adolf (Timisoara), Csengeri Herman (Simleu), Grosz Mór (Sighet), Drummer Sámuel (Satumare), Edelheit Mór (Reteg), Ullman Áron (B. strita), Heller M. (Ludus) és Beck Mihály (Valca lui Mihai).

A DEJI FŐRABBI TUNTELTŐLEG KIVONULT ÉS A MÁSNAPI ÜLÉSEN SEM JELENIK MEG, HIVEIVEL EGYÜTT

A bizottság visszavonulása után a kongresszus folytatta tanácskozásait. Dr Klein Miksa Cluj, nagy beszédben fejtegette annak a súlyos és szomorú helyzetnek következményeit, amelyet a különböző antiszemita kilengések okoznak. Existenciális és intellektuális elnyomás minden vonalon, lelki és szellemi tortúra akadályozzák a zsidóság életlehetőségeit. A szombat megtartása lehetetlenné van téve, Dejen 52 zsidó gyermekből renerzálist vettek, amely szerint kötelezik magukat arra, hogy szombaton is eleget tesznek az írásbeli feladatoknak. Foglalkozik azzal, hogy az Iroda alapszabályai erős módosításra szorulnak és javasolja egy öltös bizottság kiküldését, mely harminc napon belül készítse el az alapszabályok módosítását. A zsidóság és főleg az orth. zsidó serelemk miatt, a hitközségek szervezetének már régén kötelessége lett volna a Semmitőlsekhöz fordulni és delegációt mehozni Öfelségéhez, ahol kérjük a zsidó vallás jogainak érvényesítését úgy az iskolákban, mint az élet minden vonatkozásaiban. Hasonló értelemben szólal fel dr Mátyás Lázár sibiui delegátus, aki többek között elmondja, hogy Sibiuiban a vizsgákon szombati írásra akarták kényszeríteni a zsidó gyermekeket, amikor pedig ezek elcsenszültek, a vizsgáktól letiltották őket. Hosszasan beszélt még a többi zsidó serelemkéről is.

Schoarz Salamon Satumare, a decemberi választás megsemmisítésének okait szeretné ismertetni, ezirányban intéz kérdést az elnökhez.

Freund Izrael reghini főrabbi hódoló feliratot javasol Öfelségéhez, amelyben az ortodox zsidóság kéri az uralkodó támogatását és ezt küldöttség adja át a királynak, amely álljon a satumarei, deji, pisculi, simleui, reghini és halmeui főrabbi kórh. Berger Nándor, a deji hitközség elnöke kéri ezeket dr Klein Miksa és dr Sebestyén József delegátusokkal kiegészíteni.

Reich Mózes mediasi főrabbi hosszabb beszédben foglalkozik az Iroda igen fontos problémáival, majd rámutat arra, hogy a mult kongresszuson megválasztott két alelnököt: Ullmann Istánt (Oradea), Freund József (Satumare) ismét meg kell erősíteni állásukban.

NAGY TUMULTUS ÉS VEREKEDÉS A SZÓNOKI PÓDIUMON

Weinberger Sabbatei, carei hitközségi elnök és delegátus az exkommunikált hitközség nevében a pódiumra megy (egy asztal, amelyre felálltak), hogy felszólaljon. Erre eleinte nagy lármát támadt a satumarei chassidok között, majd pedig felugranak a pódiumot helyettesítő asztalra, hogy Weinberget onnan lerántják. Ez ellenállást fejt ki, majd pedig más oldalról is támogatást kap, amelyből nagy lármá és tumultus keletkezik. Az elnök — látva a nagy zürzavart, hirtelen az ülést bezárja.

Az ardeali zsidók találkozóhelye! BERKOVITSNÉ (Oradeáról) orth. kóser étterme (a baia-mare-i rabbi hechsere) BUCUREȘTI, Str. Lipscaei №. Telefon: 452-91

Soococ hátamögöt. Postavámmal szemben. Elsőrangú erdeily konyha! tus, aki többek között elmondja, hogy Sibiuiban a vizsgákon szombati írásra akarták kényszeríteni a zsidó gyermekeket, amikor pedig ezek elcsenszültek, a vizsgáktól letiltották őket.

Schoarz Salamon Satumare, a decemberi választás megsemmisítésének okait szeretné ismertetni, ezirányban intéz kérdést az elnökhez.

Freund Izrael reghini főrabbi hódoló feliratot javasol Öfelségéhez, amelyben az ortodox zsidóság kéri az uralkodó támogatását és ezt küldöttség adja át a királynak, amely álljon a satumarei, deji, pisculi, simleui, reghini és halmeui főrabbi kórh.

Berger Nándor, a deji hitközség elnöke kéri ezeket dr Klein Miksa és dr Sebestyén József delegátusokkal kiegészíteni.

Reich Mózes mediasi főrabbi hosszabb beszédben foglalkozik az Iroda igen fontos problémáival, majd rámutat arra, hogy a mult kongresszuson megválasztott két alelnököt: Ullmann Istánt (Oradea), Freund József (Satumare) ismét meg kell erősíteni állásukban.

NAGY TUMULTUS ÉS VEREKEDÉS A SZÓNOKI PÓDIUMON Weinberger Sabbatei, carei hitközségi elnök és delegátus az exkommunikált hitközség nevében a pódiumra megy (egy asztal, amelyre felálltak), hogy felszólaljon. Erre eleinte nagy lármát támadt a satumarei chassidok között, majd pedig felugranak a pódiumot helyettesítő asztalra, hogy Weinberget onnan lerántják.

A szerdai gyűlés reggel kilenc órára volt kitűzve, de pont déli 12 órákor kezdődött és ez idő alatt épületes jeleneteknek lehetett tanui a jelenlété. Habár a jelölő bizottság listája már az éjszaka folyamán elkészült, a listán lévőek és a listára nem kerültékől kiszivárgott hírek, amelyek nagy elégedetlenséget, vitát, lármát és zsidókhoz nem méltó türelmetlen jeleneteket provokáltak.

Arról, hogy az askenázi zsidóság megfelelő képviseletet kapjon, az immár ötvenről százza avanszált választmányba, szó sem lehetett, mivel minden egyes értekel, akik az ortodoxia ügyét valóban onzenlenül, tudással, hozzáéréssel szolgál-

Kérjen mindenütt elsőrangú palesztinai termékeket! Olajbogyóból készült tisztá és ízletes SHEMEN ételolaj. Népszerű SHEMEN-MENORA szappani, amely gyermekek és érzékenybőrűeknek egyaránt ártalmatlan. ADIN, CARMEL, FLOWERS, GALIL mosdószappan - SHEMEN. SEI MENEM-BOROVOVAPÉNKET. Rison-e-Zionban gyártott arany és ezüst OKAVA-BOROVOVAPÉNKET. Romániai főképviselet: „HERMO” București, B-dul Domnitel 3. Temesváron: Káldor Marcel, Str. Paris 5. Braşovban: Deutsch Zsigmond, Str. Slt. Ioan 2. Satu-Maren: Fekete Jozsef, Str. Berhelot 52. Vitaminus narancs, citrom, banán, ananász, ethrog, mandarin és grapefruit SHARON-szirupokat, Rammat-Ganban gyártott PALALU 1 aluminium edényeket. Illó és etherikus olajokat, valamint FRUITOY-lé-erzencéket — Haifa. LUCIO acetylait — Petach-Tikva. FRUITARO 1-lé 100% Vanillinó — Haifa. ONYA karbonpapírt és Indigót — Tel-Aviv.

A VÁLASZTÁS EREDMÉNYEI

Délután hat órákor Wézel Albert elők-főrabbi ismerteti az alapszabályoknak a választásra vonatkozó részét, majd kijelöli Klein Jakob halmeui főrabbi személyében a választási elnököt. A választás eredménye a következő: A képviselőtestület rabbi tagjai lettek: Teitelbaum Joel Satumare, Ehreisch Salamon Simleu-Silvaniei, Paneth Jakob Dej, Teitelbaum Zalmen I.óh Sighet, Hágér Mendel Felsővö, Klein Jakob Halmeu, Szofer Manó Tg.-Mures, Freund Izrael Reghin, Lichtenstein B. Krasna, Paneth Mayer Hida, Adler József Sighisoara, Brisk Márton Tasnad, Rosner Juda Sácuteni, Spitz Mayer Bistritia, Katz Salamon Ruscova, Schönfeld Bejámin Valea lui Mihai, Meisels József Ujorau, Künslicher Herman Sibiú, Lichtenstein Salamon Bethlen és Weisz Oszkár Nagyfalú, Póttogok: Schwartz Kápolnok-Monosor, Friedländer Borgoprund, Rubin Oradea, Katz Joel Aúd és Freund Huedin.

Világi tagok: Freund József Szatmár, Ullmann István Oradea, Czírom Bejámin Medias, Frankel Mihály Satumare, Jozsovits Lipót Sighet, Weisz Gyula Cluj, Ordentlich Ferenc Dej, Freund Szezer Satumare, Friedmann Eraim Timisoara, Spiegel Dávid Satumare, Scidenfrau József Oradea, A. Ullmann Oradea, Szuk Mihály Sighet, Ullmann Meir Oradea, Lekovits E. Marghita, Drummer Sámuel Satumare, Ch. L. Rosenberg Oradea, Mandl Mór Turgu-Mures, Schönbrunn Abraham Timisoara, Grosz Móse Sighet, Scharfstein Jakob Arad, Gottlieb M. Halmi, Kohn Abraham Simleu, Löwi Mózes Cluj, Csengeri Chaim Simleu, Rosenzweig Emanuel Cluj, Brach Simon Baia Mare, Waldmann M. L. Crasna, Ullmann A. C. Bistritia és Weinberger Jakob Marghita, Steinger Mór Targu-Mures, Jakob Wolf Vizen, Beck Jakob Valea lui Mihai, Steinhach Juda Sighet, Schimberger Dávid Dej, Edelheit Mózes Reteg, Lefkovits Lipót Oradea, Grosz Z. Torda, Lichtenstein J. D. Bethlen és Filip Mór Dej.

A rabbi képviselők tagokra 57-en, míg a laikusokra 108-an szavaztak. A megválasztott képviselőtestületi tagok névsorának felolvasása után az elnök ismertette az alapszabályoknak az alelnökre vonatkozó rendelkezéseit, amely szerint alelnököt esetleg választhat a kongresszus, de ez nem kötelező. Minthogy az elnök távollétében az ortodox ország-részi szervezet vezetősége kijelölhet helyettesít, az állandó alelnök megválasztása nem feltétlenül szükséges. Szomorú, hogy egy ország-részi, 200.000 főnyi zsidóságot reprezentáló szervezetnek kongresszusát ilyen apró „daffke” csirkeperben kell kimérnie minden energiáját és ezzel kell napokat szánakra menő delegátusoknak eltölteni...

A CLUJI DELEGÁCIÓ IS KIVONULT Dr Klein Miksa a cluji delegáció nevében deklarációt ad le, hogy az ország második legnagyobb ortodox hitközségének, a clujit főrabbiájól meg csak nem is jellelték a választmányba, a hitközségi delegátusok ezt a hitközség megsemmisítésének tekintik, annál is inkább, mivel a választmányba túlnyomólag olyan rabbi foglalnak helyet, akiknek hitközségük taglétszáma még egy „minijant” sem számlál, emelöfogva a cluji hitközség delegációjá korporatíve támozik és nem oszt többé részt az Iroda ülésein. Szégyenteljesnek tartja és semmilyen körülmények között sem biztosítotatja az ilyen eljárás sem az Iroda, sem az ortodoxia életképességét.

Freund Lajos (Oradea) javasolja, hogy a decemberi választás teljes mértékben tartassék fenn, ezzel is demonstrálva a kultuszminiszteri megsemmisítési leirattal szemben az Iroda szervezetének egységét és autonómiáját. Választassék két alelnök, akiknek választása az alapszabály módosításától, illetve a választási miniszteri jóváhagyástól tévessek független. Felkéri a rabbi-kart, hogy romljon vissza tanácskozásra és tegyen indítványt elterjesztésre. A satumarei főrabbi kiter a konkrét javaslat elől és úgy látja, hogy az alelnöki állások betöltése nem elég alkalmas ez a fórum és azt a választmányynak kell majd a jövőben elintéznie.

x Orth. kóser bogéga Bucureştiban. Str. Carol 7. A főposta mellett. Állandóan kapható mindenféle husnemü, tejséfélék, utravatók. Házhöz szállítunk kóser sajtó, turót, vaját, felvágottakat, főzélékeket, tojást és gyümölcsöt. Az utazóközönség minden igényét kielégítjük. Mindennap friss tejes léstálek. Telefon „Bodosa Poste”. (A baia-mare-i rabbi hechsere.) Gelbstein.

Irodáj teendőiben jártas, román, német, héber nyelvet perfektül tudó intelligens, nőtlen, fiatal ember, kezdőfızetessel elhelyezkedést nyerhet a „NÉPUNK” kiadóhivatalában.

Magas-Tátra STARY-SMOKOVEC (Ó-Tátra) (Tud) SCHREIBER ORTH. PANSIO Tel. 43 TATRA-LESNA Villa Erika, p. p. Tat. Lomnica. Tel. 28. Elsőrangú bázak, úgy Stary Smokovecen, mint Tat. Lesnan. Legmodernebb komfort, kitűnő ellátás. — A panzió árából elő- és utószómban 10% engedmény. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál. Schreiber Mór, Stary Smokovec CSR.

Az ember legszuverénebb sajátossága...

mely minden más élőlény fölé helyezi, éppen a fejlett agyidegrendszeréhez kötött ama képessége, hogy szellemével legyőzte az anyagot és urálja az örök mindenség világát, átfogó hatalmát, de csak addig, míg életviteléhez az alattomos betegségek be nem lopóznak, ugymint ideges gyomorháji, bélzavarok, álmatlanság, szédülések és egyéb kizsámitataflan megnyilvánulások.

A világhírű amerikai Gastro D. oly gyógy-nóvény kivonatával készült és olyan hatóanyagokat tartalmaz, hogy úgy a belsőldi, mint a külföldi kórházakban rendkívüli eredményeket érnek el fenti megbetegedéseknél. Gastro D. kapható az ország minden gyógyszeráruban és drogrériájában, vagy postán megrendelhető 150 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszeráruban Bucureşti, Calea Victoriei 124

— Dr. FRED. WEISS bucureştii szülész, nőgyógyász, sebész, a „Iubirea de Omenii” orvosa, rendelőjét áttette Bul. Bratianu 9 szám alá, (a Cinema Carlton mellett). Telefon: 408.69.

* EMLEKÜNNEPELY. Kegyeletes ünnepség zajlott le Orsován f. é június hó 29-én a hitközség volt elnökének, néhai Scheinberger Hugó arcképének leleplezése és halálának harmadik évfordulója alkalmából. A szertartás a hitközség templomában kezdődött, majd az esti ima után a tanácssteremben folytatódott. Löwenkopf Kálmán rabbi magasrőptü emlékbeszédében Iherz és Bialkórol való megemlékezés kapcsán megható szavakkal elevenítette fel a megboldogult emlékét, hálával telt szívevel méltatta a nagymultu Scheinberger ház utódait, köztük dr. itói Adler Irén, a tudós nagygyászony érdemeit, akinek az orsovai hitközség fennállításában országrésze van. A kegyeletes szertartás, amely óriási érdeklődés mellett folyt le, a város keresztény társadalmának számos tagja is részt vett.

* KULTURESTELY PANCOTÁN. A pancotai zsidóság — most épült kulturházában — f. hó 1-én kulturstélyt rendezett, amelyen Sonnenschein Eliás ker, főrabbi „Kultura és vallás” címen magas művőju előadást tartott. A háziaszony tenendők Morvay Dezsőné és Haász Miksané (Sirió) áldoztat-készséggel és közmegelegetésre végeztek. — Megjelent hölgyek: öz. Beamer Öldöné, öz. Weisz Mórné, Reisz Samuné, Márton Sándorné, Mencer Imréné, öz. Luftschijt Zseldorné, Gerő Imréné, Weichherz Gusztávné (Tanács), Rosenblau Áraminné, Goldstein Sándorné (Timisoara), Haász Rezsőné, öz. Ungár Arminné, Mencer Böske, Kun Böske, Goldzieher Eva (Timisoara) és Sonnenschein Hanna.

* ZSIDÓ ÉLET BRASOVBAN. A brasovi K. II. kampányt dr. Geiger és Darvas Mór nyitották meg az Ahava Klubban szépszámu közönség előtt. A Wizo hölgyek különösen aktív részt vesznek a munkában dr. Weisz Imréné és dr. Springer Artur-ne vezetésevel. — Megható módon és ünnepek-egész sorozatával becsúszott Brasov cionista társadalma Eiger Melanietől, Bucureştibe való költöz-köndése alkalmából. Eigerné hosszú éveken keresztül KKL biztos és Wizo elnökü volt, Nagyron élénk részt vett a jótékonyági akciókban. A Wizo legutóbbi ülésén elhatározták, hogy „Eiger Melanie” alapítványt létesítenek, melyre a jegyzések most folynak. — Weiszfeiler Kálmán hitközségi elnök egészségi állapotára való tekintettel lemondott elnöki tisztségéről. A hitközség már a közeljövöben kiírja az előjárósági választást. — Deutsch Simont, Sperber Dávid brasovi főrabbi vejét, a tg. sacucci hitközség rabbiájának választotta meg.

* A CRASNAI WIZO-CSPORT legutóbbi összejövetele Weisz Olga és Terka rendezésében zajlott le. Ez alkalommal Fegyveres Miksa állatorvos ismertette a sevnthü ünnep jelentőségét, míg Weisz Ezra „Elmékedés a zsidó otthon felé” címen küldött az összejövetele egy felolvásást. Weisz Terka Offenbach életrajzát olvasta fel és végül Ullmann Bösi a helyszínen rögtönzött aktuális cionista versét olvasta fel, mellyel óriási sikert aratott. Frig Sámuel „A serleg” című versét Rotschild Baby szavalta el nagy tetszés mellett.

Tel-Aviv. — Arab lapok jelentése szerint a Waadi Chavarit (Emek Chefer) körletéhez tartozó arab földbirtokosok megkezdtek a földmértési munkálatokat, mivel földjeiket zsidóknak akarják eladni. Az eladásra szánt föld mennyisége 12.000 dunom. A „Flestin” szerint a Ber Seba körül lakó beduinok is el akarják adni földjeiket a zsidóknak. — Rannana kolónián 25 dunam mocsaras földnek kiszáritását kezdték meg, a tel-avivi egészségügyi intézmények közreműködésével. 50-60 munkást fog munkával ellátni ez a feladat, amelynek költségei 4000 fontra rúgnak. — A tel-avivi kikötőben sok újabb munkát kezdeményeztek, a kikötő kibővítése céljából. Többek között tizenhat új kikötői csónakot építenek, amelyeket rövidesen átadják a forgalomnak. — Haifában 120 cég közreműködésével kiállítás nyílt meg. A megnyitó ünnepségen résztvettek a Jewish Agency, a Waad Leumi, az ipari szövetség. A kiállítás időtartama tizenkét nap. — 6200 dunam földet vettek meg a zsidók az araboktól ez év első három hónapjában, 85.500 font értékben, azaz átlag 138 font volt per dunam a vételár. (Ami körülbelül 50.000 lei vételárnak felel meg per katasztrális hold). — Lydda mellett építendő repülőterem, amely a Közkelet legnagobb repülőtere lesz, egyidőre abbamaradt a munka, mert a szükséges anyagokban hiány állott be. — Jaffában a közmunkák, amelyet az állam és a város kezdeményezett, abbamaradtak, anyagi okok miatt. — Hulda nevű judeai település, amelyet 1929-ben othagytak a települők az akkori nyugtalanságok miatt, most újabb települőkkel népesítették be. — 70-80.000 láda szőlőt exportálnak a mostani szőlőszedeznben és elhatározták, hogy június 20-tól július 9-ig „szőlőnapot” rendeznek. — Ötvenmillió zloty küldtek Palesztinából lenyelőszági hozzátartozóknak a palesztinaiak. Ezt a varsói palesztinai lengyel kereskedelmi kamara hivatalosan jelenti. — A Kibuc Rodges, amelyet a Hapoel Hamizrachi alapított, a Beisan vidéken a Keren Kajemet földjén megnőtt. Ez már a negyedik heisan-vidéki település és a hetedik kolónia, amelyet a nyugtalanságok óta alapítottak, a kibbuc 40 tagja, 50 segédrendőr és 10 ór kiseretlen érkezett a színhelyre és napfelkelkor megkezdtek ünnepélyesen a munkát. Néhány óra múlva, már állott a kilátó torony és védőfalat húztak a település köré. A munkát nagy lelkesedéssel folytatják és igen erős tempóban.

Páris. — A „Tribuna Juif” azt a meglepő hírt közli, hogy Henry Bergson a világhírű francia zsidó filozófus, aki most töltötte be 78. életévét, keresztelkedett és áttért a katolikus hitre. A toulousi Gorce professzornak sikerült meggyőznie arról Bergson, saját írásai és filozófiai rendszere alapján, hogy azok konzekvenciáját csak úgy tudja maradéktalanul érvényesíteni, ha áttér a katolikus hitre, Bergson sohasem vett részt a zsidó közéletben, ez a lépés világszerte mégis nagy feltűnést kelt.

— **ARADON**, ha jól és olcsón akar élni, keresse fel Klein Dávid orth. kóser vendéglőjét, Piața Avram Jancu 11.

Perzsaszőnyeg, gyapjúfonalakal bízalommal
Schulhof Emilné-től
 vegyen
ORIENT
 Szővőiskola Oradea
 Str. Ep. Clorogariu 14.
 Szakszerű szőnyeggyártás! Állandó tanfolyam!

Molett hölgyek
 is fölényes biztonságga strandolhatnak és a karcu alakok vonalát még előnyösebbé válnak a
Kovács Sándorné
 tűzőspecialista (Nigesz-telep)
 strand-divatfűző és melltartóban, melyek valóságos átvárárszolgák a természet. Földfűzői, mellfűzői teljesen megváltoztatják a testtartást és az eredeti, természetes, finom leányos vonalakat érvényesülését eredményezik.

— **Rav Duschinsky palesztinai főrabbi átutazott Oradeán.** Kedd délben Oradeán átutazott Rav Duschinsky, a palesztinai zsidóság kiváló és világhírű főrabbi, aki Karlsbadba ment egészségének helyreállítására végetl. Szép számú vallásos zsidó közösség tartózkodott a perronon, amikor a vonat berobogott. Az orth. hitközség nevében Klein Dávid, a Szentgyelet nevében pedig Leitner Lázár elnök üdvözölték Duschinsky főrabbit.

— **A nemzetközi zsidó-keresztény szövetség gyűlése Budapesten.** — Budapest. — Az International Hebrew Christian Alliance, amely három évenként összejövetelelt tartani, a napokban Budapesten ülésezik. A július 5 és 10-ike között tartandó konferencián valamennyi aktuális problémára sor kerül, többek között azoknak a zsidóknak a sorsa is vita tárgyát képezi, akik keresztény hitre tértek és hontalanokká váltak, de miképpen volna lehetséges Palesztinába való letelepedésük. A zsidó-keresztény szövetség az antiszemitizmus kérdésével is foglalkozni fog.

— **x Olcsón nyaralhat Bulz községben (Iadvölgy állomás) Silberstein Bernáthnál.** Gyönyörű vidék, klimatikus levegő, 500 méter a tenger felett, 25%-os vasuti kedvezmény. Szigoruan orth. kóser konyha, Sinautó csatlakozás a remeji Stána-ra. Felvilágosításért forduljon: Silberstein Bernáthhoz, Bulz, Gara Valea Iadului.

— **Ardealiak Zürichben.** A Jewish Agency Palesztina-akciójának vezetősége f. évi augusztus 18-20-ra Zürichben nagygyűlést hívott egybe, amelyen Ardeal zsidóságának nem cionista gondolkodású része is képviselve lesz. Az ardeali zsidóság illetékes képviselői és a szervezet ardeali központja már ki is jelölték a nagygyűlésre delegátusait, a következők személyében: dr. Adorján Armin az Orsz. Iroda elnöke, Nyiri Jenő timisoarai hitközségi elnök, Lakatos Aladár aradi hitközségi elnök és dr. Makrai L. Timisoara.

— **A „szibériai zsidó kolonizáció apja” száműzetésben.** — Moszkva. — A „Jewsekzia” egyik alapítóját, Abraham Merehint, aki régebben a Komzet-ben kifejtett tevékenységéért a „szovjet zsidó-kolonizáció apja” címet kapta, Szibériába száműzték. A hírek szerint trockvista ügynöknek tartják és ezért száműzték. Merezhin, a zsidó kommunizálk egyik vezére volt Oroszországban és a kisebbségi jogok népbiztoságánál volt vezetőállása.

— **A zsidó „internacionálé.”** — Varsó. — A nemzeti radikális párt hivatalos lapja, az ABC írja vezércikkben „Newyork—London—Varsó” címen, hogy zsidó offenzíva indult meg és hivatkozik az American Jewish Congress határozataira. A „Manchester Guardian” a Chatzkelewitz perral kapcsolatosan írja: „a zsidók nemzetközi támadást intéztek a lengyelég ellen és külföldi kormányok intervencióját forszírozzák, hogy beavatkozzanak lengyel belügyekbe”. — A „Volszeitung”, amely a „Bund”-nak lapja, írja: Képtelenség a mai viszonyok között az egyes államok közé kínai falat húzni. A belső lengyel ügyeket is mindenféle megtárgyalják. A külföldi tiltakozások különben nem a lengyel nép ellen irányulnak, hanem a zsidók jogfosztása ellen és az antiszemitizmus ellen, amely megmérgezi a nép lelkét.

Comunitatea Izr. Ort. Autonoma din Cluj
 • BÉRELETI HIRDETMEY
 Pályázatot hirdettünk hitközségünknek Cluj, str. Dubalarilor 4 sz. a levő „Cristal” rituális, gőz- és kádfűtő béreltetre. Ajánlatok beadhatók f. é. július hó 13-ig a hitközség titkári hivatalában, str. Dubalarilor 1 sz. alatt. A részletes bérelti feltételek megtekinthetők ugyannott a hivatalos órák alatt.
 Cluj, 1937. június hó 20-án.
 Löffler, titkár. Weiss Gyula elnök.

MIT HALLGASSAK EL...

Boldogemlékezteti Reich Koppel budapesti főrabbihoz beállított egy rabbi és panaszkodott, hogy nem tudja, mit mondjon hírneke a szöszékről. Mire Reich Koppel a megboldogult nagy tudos a következőket válaszolta:
 — En meg nem tudom, mit hallgassak el hi veim előtt...

EGY ELSZOLAS A CLUJI KONGRESSZUSON...

Két korifeus beszélget a „szünet” alatt. (Zárójelben: öt óra volt szünet, tíz perc az ülés. Igazi humor).
 — Sagen Sie mir — kérdi az egyik hitsorsos a másiktól — was heisst das eigentlich ein „Wahl”?
 — Nagyon egyszerű... Wal (weil) dii weilst, weil ich nicht...

GYEREKSZAJ

Reb Menachem újra megnősült és hozzáállt, tisztes, koros nőt vett el feleségül.
 Hazatért az asszonyt a lakásba és így mutatta be a gyerekeknek:
 — Na gyerekek, itt van az új mama.
 A gyerekek nem szóltak semmit, csak Schmucko legelt-mozgott, aztán félrehúta a papáját és sugós kérdéssel:
 — Tata, az Istenéti, hol uj ez?

A ROCKEFELLER CSODAJA

A nemrég elhunyt Rockefeller, akinek rettenő üzleti elfoglaltsága mellett arra is volt ideje, hogy igazi vallásos életet éljen, egyszer egy vallási oita alkalománál annak bizonyítására, hogy valóban van-nak csodák, ezt a történetet mesélte el:
 Az Észak-Déli nagy háboruban a déli sereg egyik része kritikus helyzetbe került, a legnagyobb ösztönzésükre volt szükség. Ennek a csapatfőnök egy zsidó ember volt a parancsnoka, aki az őrségnek kiadta az utasítást, hogy a táborba csak az jöhet be, aki a jelszót tudja. Ha valaki kétszeri felszólításra nem mondja meg a jelszót, irgalmatlanul le kell löni.

Ugyan körülmények közt történt, hogy egy Dél-iekhez tartozó katona, akit pár nap előtt az Északiak elfogtak, megszökött fogságából és vissza akart menni a csapatához. Éjszaka földön kusza osont a tábor felé, mikor egyszerre csak az őrpuskáját felemelve rákiáltott:
 — Jelszó?

Szegény katonának fogalma sem volt a jelszóról, ijedten akarta magyarázni, hogy ő kicsoda, mikor az őrpuskájára felhangzott:
 — Jelszó? Ha azonnal nem mondod meg a jelszót, lelőlek.

A katona, aki szintén zsidó volt, Istennek ajánlva lelkét, felsóhajtott:
 — Ajoé.

Erre csoda történt. Az őrpuskáját és barátját hangozó hangon mondta:
 — Mehelsz!

Aznap ugyanis az volt a jelszó, hogy „ajóé”.

KIEGYENSÜLYOZOTT HAZASÉLET

Az izákos Lemele megnősült. Néhány héttel az esküvő után találkozik vele az utcán egyik barátja, aki megkérdi:
 — Nu, wie lebst du mit deiner Frau?
 — Danke — felelt Lemele — sie mirft mir das Trinken vor und ich warf ihr das Essen nach.

MI JOBB?

Egy kis vidéki hitsorsosunk feljött a fővárosba bevásárolni. Mielőtt azonban bevásárolt volna, megkoldult a város és igen szép pénzt gyűjtött össze. Mikor aztán már együtt volt a pénze, sorra járta a nagykereskedéseket és vásárolt.
 Egyik nagykereskedő felismerte és rászólt:
 — Mi az, maga a minap még koldult és most kereskedő lett?

— Igen — mondta a kis barátunk — nálunk vidéken az a szokás, hogy előbb koldulunk és aztán leszünk kereskedők, míg maguk előbb kereskedők és aztán mennek koldulni.

FREDMENYES IMÁ...

Két szomszéd faluban két földesur lakott, mind a kető nagyon komisz volt és főleg a zsidók nem szerették. Az egyik nemrég meghalt, mire a másik faluból a zsidók átküldtek egy lovast egy lozóellel, melyben ez áll:
 „Verständigt sofort, was habt ihr Jankiper gebetet?”

TIPOGRAFIA SONNENFELD ORADEA.

